

1. UVOD

Ovo poglavlje definira problem, predmet i objekt istraživanja, svrhu i ciljeve istraživanja, radnu hipotezu i pomoćne hipoteze, znanstvene metode i strukturu rada. Također, prikazani su načini primjene rezultata istraživanja te njihov doprinos znanosti.

1.1. PROBLEM, PREDMET I OBJEKT ISTRAŽIVANJA

Ruralna područja zauzimaju velike površine u EU i Republici Hrvatskoj te na njima obitava većina stanovnika. Povećanje razvijenosti ruralnih područja te njihove poželjnosti za život i rad moguće je potaknuti efikasnim korištenjem sredstava iz pretpristupnih programa namijenjenih Republici Hrvatskoj.

Problem istraživanja ovoga rada proizlazi iz nemogućnosti i/ili neznanja stanovništva i nositelja politika u Republici Hrvatskoj u pronalaženju načina adekvatne alokacije dostupnih sredstava i njihova usmjeravanja kroz kvalitetno izrađene programe. Iz navedenog problema istraživanja proizlazi predmet istraživanja: utvrditi i dokazati kauzalnost između financijskih izvora EU i razvoja ruralnih područja Republike Hrvatske.

Iz definiranih problema i predmeta istraživanja proizlazi nekoliko objekata istraživanja: Zajednička poljoprivredna politika EU, teorijski pojmovi ruralnog razvoja, značaj ruralnog razvoja za članice EU, utjecaj financijskih izvora EU na razvoj ruralnih područja Republike Hrvatske.

1.2 . ZNANSTVENA HIPOTEZA I POMOĆNE HIPOTEZE

Istraživanje u radu je provedeno u svrhu dokazivanja znanstvene hipoteze: znanstveno utemeljnim spoznajama o učinkovitosti financijskih izvora EU, moguće je dokazati utjecaj financijskih izvora EU na razvoj ruralnih područja Republike Hrvatske.

Iz znanstvene hipoteze proizlazi nekoliko pomoćnih hipoteza:

H1: Povećanje iskorištenosti europskih sredstava ključno je u postizanju razvoja ruralnih područja, koja će uključivanjem RH u EU imati na raspolaganju još veća sredstva dostupna iz strukturnih fondova.

H2: EU potiče oživljavanje sela osiguranjem poljoprivrednih subvencija za nove zemlje članice, kojima se osigurava daljnji razvoj ruralnih područja.

H3: Poticanjem obrazovanja ruralnog stanovništva moguće je povećati kvalitetu radne snage i na taj način utjecati na poboljšanje njihova životnog standarda.

H4: Analizirajući iskustva novih zemalja članica EU, moguće je utvrditi učinke korištenja strukturnih sredstava EU na smanjenje stope nezaposlenosti te povećanja produktivnosti rada u svim sektorima gospodarstva.

H5: Udio EU poljoprivrednog sektora u bruto dodanoj vrijednosti i BDP-u se konstantno smanjuje te je takav trend moguće očekivati i u RH kao novoj zemlji članici.

H6: Uspjeh i napredak poljoprivrednog sektora i ruralnih područja usko su povezani sa kvalitetom nacionalnih razvojnih programa te sposobnošću prevladavanja slabosti karakterističnih za ovaj sektor.

1.3. SVRHA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Za prethodno navedene elemente istraživanja, određeni su svrha i cilj istraživanja: istražiti i analizirati sve relevantne čimbenike financijskih izvora EU na razvoj ruralnih područja Hrvatske te dokazati povezanost tih izvora s konvergencijskim procesom ruralnih područja Republike Hrvatske.

Istraživanje se temelji na nekoliko pitanja:

1. Koji su ciljevi i načela Zajedničke poljoprivredne politike EU?
2. Na kojim temeljima je zasnovana teorija ruralnog razvoja?
3. Koliki je značaj ruralnog razvoja u EU, a koliki u Republici Hrvatskoj?
4. Kojim kriterijima su određeni modeli (načini) mjerenja važnosti ruralnog razvoja?

5. Koja su pretpristupna sredstva i programi na raspolaganju Republici Hrvatskoj?
6. S kojim je ciljem započelo korištenje pretpristupnih instrumenata u RH?
7. Kolika je njihova iskorištenost?
8. Koja će sredstva RH imati na raspolaganju kao nova zemlja članica EU?
9. Koliki će obujam sredstava biti namijenjen poljoprivredi i ruralnom razvoju?
10. Kakvi će (bi trebali biti) općenito, biti makroekonomski učinci uključivanja RH u EU?
11. Kojim je mjerama moguće unaprijediti ruralni sektor?
12. Kakav utjecaj korištenje EU financijskih izvora ima na ruralni razvoj u RH?
13. Koja će sredstva poticanja ruralnog razvoja biti dostupna RH punopravnim uključivanjem u EU?

1.4. OCJENA DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

U svrhu analize problema istraživanja konzultirano je više od 120 bibliografskih jedinica.

Teorija ruralnog razvoja, s obzirom na veliki broj različitih pristupa i metodologija, nema jedinstvenu definiciju. Teorija se prvenstveno odnosi na ekonomska, socijalna i druga obilježja što reflektira njezinu multidimenzionalnost, složenost i multifunkcionalnost. Općenito, fokus teorije je na zaostalosti i nerazvijenosti ruralnih područja.

Teorija ruralnog razvoja je kao dio ekonomske teorije novijeg datuma i kao takva orijentirana na razvoj neurabaniziranih i manje razvijenih područja te efikasno korištenje raspoloživih resursa u tim područjima. Efikasnom alokacijom raspoloživih resursa moguće je postići ujednačen gospodarski rast, smanjiti pritisak na ruralna područja i ograničiti depopulaciju u svrhu ostvarivanja zaposlenosti i ukupnog blagostanja.

Ruralni razvoj, kao poseban segment ekonomskog razvoja predstavljao je predmet istraživanja ekonomista od samih početaka razvoja ekonomske misli. Međutim, ruralni razvoj kao takav u početku nije izravno spominjan. U Lewisovom (1954.) radu „Dualni